

Més de la meitat dels centres educatius de Catalunya han incorporat algun projecte o pràctica artística a la seva tasca docent el darrer any

- Els Departaments de Cultura i d'Educació i Formació Professional dissenyen un Pla d'Actuacions per incrementar les pràctiques artístiques a les escoles i instituts impulsant nous projectes, descentralitzant les activitats i reforçant la coordinació entre agents culturals i centres educatius
- El Pla d'actuacions s'emmarca en el Programa de Cultura i Educació i neix d'una diagnosi prèvia que ha permès identificar bones pràctiques i casos d'èxit arreu del territori

Més d'un 52% dels centres educatius de tot Catalunya han incorporat algun projecte o pràctica artística a la seva tasca docent durant el curs 2023-2024, més enllà de la formació obligatòria que estableix l'actual currículum a nivell de competències artístiques, i de les activitats puntuals que desenvolupen els centres escolars com ara sortides i visites a teatres, museus o auditoris. En total, s'han desenvolupat prop de 4.800 projectes i pràctiques artístiques als centres educatius catalans, i cada centre que les ha incorporat ha acollit, de mitjana, 3 iniciatives artístiques per curs. Aquestes dades, posen de manifest la diversitat i la quantitat d'iniciatives que es duen a terme actualment a les escoles i instituts catalans, moltes de les quals són impulsades per les administracions locals, equipaments i entitats del territori.

Aquestes dades s'extreuen de la diagnosi que s'ha realitzat en el marc del Programa de Cultura i Educació, que impulsa el Govern a través dels Departaments de Cultura i d'Educació i Formació Professional. Les han donat avui a conèixer en roda de premsa la consellera de Cultura, Sònia Hernández, i la consellera d'Educació i Formació Professional, Esther Niubó, i també han explicat les principals novetats del Programa que s'està desplegant des d'inicis de 2025 arreu de Catalunya.

La consellera Hernández ha destacat que “des del Govern treballem amb una convicció molt clara: que les arts no són un complement, sinó una eina essencial per al desenvolupament integral i col·lectiu de les persones. I que el dret a crear, a emocionar-se i a comprendre el món a través de la cultura ha d'estar garantit per a tothom, des de ben petits”.

La consellera de Cultura ha posat en valor la imprescindible coordinació entre departaments i la implicació dels ens locals: “Hi ha una dada que parla per si sola: la gran resposta dels ajuntaments, entitats i empreses a les diferents línies de subvencions que mobilitzen més de 2,6 milions d'euros per al curs 25-26” i “ens

confirma que el món educatiu vol cultura, i el món cultural vol ser a l'educació”.

Des del Departament de Cultura estem “plenament compromesos amb els Drets Culturals i hi continuarem apostant, amb la voluntat de fer arribar la creació i la participació cultural a tots els infants i joves de Catalunya, visquin on visquin”. “La cultura no pot ser un privilegi; ha de ser una experiència compartida, transformadora i universal”, ha reblat Hernández.

Per la seva banda, la consellera d'Educació, Esther Niubó, ha manifestat que “hem de posar en valor els efectes positius que som capaços de promoure quan Cultura i Educació caminem de la ma. La relació entre el foment de l'activitat artística i l'educació permet concloure que aquest accés a activitat artística i cultural millora el rendiment de l'alumnat”.

La diagnosi també ha permès identificar bones pràctiques i casos d'èxit, així com detectar especificitats segons els territoris o etapes educatives amb l'objectiu d'avançar tant en l'accés a la cultura com en la millora educativa de l'alumnat als centres educatius de Catalunya. Fruït d'aquest anàlisi s'ha dissenyat un Pla d'actuacions arreu del territori per fer créixer les pràctiques artístiques als centres escolars catalans, garantir els drets culturals dels infants i joves del país.

Programa de Cultura i Educació

Des de principis de gener de 2025, el Programa ha desplegat **un equip format per 11 tècnics especialitzats en arts i educació**, del Departament de Cultura, als 11 Serveis Territorials del Departament d'Educació: Alt Pirineu i Aran, Barcelonès, Baix Llobregat, Catalunya Central, Girona, Lleida, Maresme i Vallès Oriental, Penedès, Tarragona, Terres de l'Ebre i Vallès Occidental. Aquest equip, al llarg d'aquest any, ha treballat conjuntament amb els diversos agents educatius i culturals d'arreu del territori per analitzar l'estat de situació actual i elaborar una diagnosi que ha permès disposar d'una radiografia actual del grau d'introducció de propostes artístiques en els centres educatius de Catalunya.

D'altra banda, si es fa una anàlisi territorial tenint en compte l'estructura dels 11 Serveis Territorials d'Educació i el Consorci d'Educació de Barcelona, s'ha detectat a banda de Barcelona ciutat, territoris especialment actius, com és el cas de Maresme-Vallès Oriental o Catalunya Central, on més d'un 64% dels centres educatius desenvolupen algun tipus de projecte o pràctica artística.

Pel que fa a disciplines artístiques, s'ha detectat una major implantació de determinats llenguatges i pràctiques artístiques com la música (53%), respecte a les arts visuals (14%), o les arts escèniques (3%). En aquest sentit, cal apuntar que la presència del docent especialista de música a tots els centres educatius catalans afavoreix que s'hi realitzi un major nombre d'activitats de música en els centres escolars.

Finalment, per etapes educatives, es constata que a primària és més habitual la incorporació de més propostes de caràcter artístic i cultural, que a secundària.

El Programa de Cultura i Educació vincula ambdós àmbits amb l'objectiu de promoure la formació humanística i les pràctiques artístiques entre l'alumnat del país. La intenció

és promoure la familiarització i sensibilització cap als llenguatges artístics i també incorporar en els processos d'aprenentatge la pràctica cultural com un mitjà per avançar, també, en la seva millora educativa. Aquest és un programa clau per al Departament de Cultura, ja que s'emmarca en un dels eixos principals per a aquesta legislatura: garantir els drets culturals de tothom impulsant la pràctica artística i cultural de les persones, des de la infantesa i al llarg de la vida. Però també a nivell de Departament d'Educació i Formació Professional com a estratègia que ajuda a assolir els principals reptes educatius. La iniciativa segueix les recomanacions que va fer el CoNCA (Consell Nacional de les Arts i la Cultura) en el Fòrum de les Arts i l'Educació i formalitza el compromís que els dos departaments van adquirir davant la Comissió d'Educació del Parlament de Catalunya l'any 2023.

Pla Territorial d'Actuacions: impulsar, consolidar, coordinar i incentivar

A partir de la diagnosi realitzada, els Departaments de Cultura i el Departament d'Educació han impulsat un **Pla de treball que s'articula en 4 àmbits d'actuació pel curs 25-26**: impuls de nous projectes; consolidació i extensió de bones pràctiques; coordinació entre agents culturals i centres educatius, i noves línies de suport econòmic.

1. Impuls de nous projectes en zones on s'ha detectat una major necessitat d'ampliar l'oferta d'iniciatives artístiques i amb l'objectiu de promoure la millora educativa.

- **Els Ulls de la Història** de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, es realitzarà a més de 90 instituts de secundària i estarà present a totes les comarques de Catalunya per arribar a més de 10.000 alumnes. Aquest és un projecte educatiu immersiu itinerant que apropa el patrimoni cultural de Catalunya als joves mitjançant realitat virtual en moviment.
- **La Paraula al Centre**, projecte sobre patrimoni oral per potenciar l'ús del català i l'expressió oral a partir del patrimoni oral (jota, glosa, rap, poetry slam...), arribarà a centres educatius de diverses localitats de les comarques del Baix Llobregat, Montsià i Bages.
- El projecte **Totes les Veus**, programa de la Institució de les Lletres Catalanes de reconeixement del talent literari i que neix amb l'objectiu de vetllar per la igualtat d'accés a la creació literària en català i fomentar la diversitat de mirades. Es portarà a terme a Osona i Lleida amb la participació d'alumnat de secundària d'instituts d'aquests territoris. Aquesta iniciativa forma part del Pla Nacional del Llibre i la Lectura.
- El projecte **Pirineu Lector** s'impulsarà a l'Alt Pirineu i Aran, mitjançant la participació dels centres educatius i biblioteques públiques de les comarques del Pallars, amb l'objectiu de fomentar la lectura d'autoria i temàtica pirinenca.
- **Formació per a docents en pràctiques artístiques** a les aules pel curs 25-26. S'oferiran més de 80 propostes formatives que vinculen les disciplines artístiques amb la millora educativa i adequació al currículum per arribar a més de 900 docents de tot Catalunya.
- **Identificació** i posada en valor, a través d'un procediment obert pel Departament d'Educació i Formació Professional, **dels projectes artístics que duen a terme les escoles i conservatoris de música i/o de dansa i les escoles d'arts plàstiques i disseny** oficials de Catalunya, als centres educatius ordinaris. Per

al curs 2024-2025, s'han reconegut més de 125 projectes impulsats per més de 45 centres que treballen conjuntament per promoure l'art i la creativitat dins l'àmbit escolar.

- Elaboració de les **Orientacions Curriculars en arts visuals i música**, amb l'objectiu de proporcionar als docents una guia clara i pràctica per a la implantació d'aquestes matèries als centres educatius. Aquestes orientacions també inclouran recomanacions sobre com dur a terme les activitats en col·laboració amb equipaments i agents culturals del territori. La publicació d'aquesta guia està prevista per a la primavera de 2026.
- Difusió d'**A la pista, les arts del circ en l'educació bàsica** (en el marc de Circ amb l'Escola) una guia de com incorporar les tècniques del circ al currículum educatiu, en el marc del Pla d'Impuls del Circ que es fa en col·laboració amb l'Associació de Professionals del Circ de Catalunya (APCC)

2. Consolidació de bones pràctiques i extensió d'experiències d'èxit existents a d'altres territoris on s'ha detectat una major necessitat d'ampliar l'oferta d'iniciatives artístiques. Aquesta actuació aposta per la **descentralització**, per potenciar activitats que impulsen grans equipaments culturals nacionals i fer-los itinerants o fomentar projectes d'èxit prioritzant aquells territoris a on es porten a terme menys propostes, com per exemple:

- El projecte educatiu **La Cultivadora**, que és el programa impulsat pels serveis educatius dels sis equipaments escènics i musicals nacionals de Catalunya: el Teatre Nacional de Catalunya, L'Auditori, el Gran Teatre del Liceu, el Mercat de les Flors, el Palau de la Música Catalana i el Teatre Lliure que **ampliarà l'abast territorial** de les jornades de formacions per a docents als municipis de Tremp, Berga, Tortosa, Lleida, Tarragona i Girona.
- El **Gran Teatre del Liceu portarà el projecte Liceu als centres en zones rurals** a 6 centres educatius de la comarca de l'Alt Urgell i també de la Cerdanya per potenciar les arts escèniques a aquest territori.
- El **Teatre Lliure** ampliarà el seu **projecte d'arts escèniques La Caixa del Lliure**, adreçat a les etapes d'infantil i primària, a 6 nous centres educatius de les comarques de la Ribera d'Ebre, el Barcelonès i el Vallès Occidental.
- El projecte **Lletres a les Aules** que va iniciar la Institució de les Lletres Catalanes el 1987 per promoure la presència d'escriptors catalans a centres educatius, arribarà a 1.000 centres educatius de Catalunya.
- La proposta **Mapa de Ball**, projecte impulsat conjuntament amb la xarxa de municipis del Consorci Transversal i el Mercat de les Flors en el marc del II Pla d'Impuls de la Dansa, s'ampliarà de 8 a 11 municipis de Catalunya fins a arribar a 46 Instituts de Figueres, Mataró, Olot, Vilanova i la Geltrú, Granollers, Reus, Lleida, Tarragona, Tortosa, Lloret de Mar i Tàrraga.
- **EN RESIDÈNCIA. Artistes als Instituts**, que va néixer fa 17 anys impulsat per l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona i el Consorci d'Educació de Barcelona, arribarà a l'Hospitalet de Llobregat, Lleida i Amposta que se sumen a Santa Coloma de Gramenet, Sant Adrià de Besòs, Badalona i Montcada i Reixach, que des de fa 3 edicions s'impulsen amb el Consorci del Besòs.

- El programa **AraArt** s'amplia a 9 centres educatius. Aquest programa d'Innovació Educativa promou la transformació i millora a partir de la relació durant un procés de 3 anys entre centre educatiu i una entitat o equipament artístic del territori.

3. Foment i creació d'espais estables de **coordinació entre agents culturals i centres educatius arreu de Catalunya.**

- Les **xarxes territorials de museus, la d'espais escènics i musicals (SPEEM) i d'equipaments d'arts visuals (SPEAV)** fomentaran, encara més, el desenvolupament de programes educatius en col·laboració amb els centres educatius del seu entorn.
- El **Pla Estratègic d'Arxius i Gestió documental de Catalunya i el Pla d'Arqueologia i de Paleontologia de Catalunya- PAPCAT**, per al 2030, impulsats des de la Direcció General de Patrimoni Cultural, tenen en les seves línies estratègiques potenciar els programes educatius.
- A la comarca de l'Alt Camp s'ha posat en marxa un **projecte pilot que proposa mancomunar** el servei educatiu dels equipaments culturals del territori per coordinar esforços i oferir una proposta formativa als centres educatius de la comarca.
- Participació per part dels tècnics de Cultura i Educació desplegats als Serveis Territorials d'Educació, a les **Comissions de Llengua i Cultura dels Plans Educatius d'Entorn del Departament d'Educació i Formació Professional**, amb l'objectiu de fomentar la incorporació dels projectes artístics.

4. Activació de **3 línies de suport als agents culturals**, mobilitzant **més de 2,6 milions d'euros en ajuts** a ajuntaments, entitats i empreses:

- Obertura d'una **nova línia de subvencions** per a realitzar **projectes culturals i artístics de nova creació i de caràcter innovador als centres educatius de Catalunya**, adreçada a associacions, cooperatives i empreses. Aquesta línia està dotada amb 722.578 euros del fons del Ministeri de Cultura i del propi Departament de Cultura, i tenen prioritat projectes que es portin a terme a escoles de zones rurals i baixa densitat de població, o a barris de ciutats amb un menor nivell de renda. Se n'han rebut 248 projectes de 230 entitats i empreses, i destaca el nombre de projectes presentats de l'Alt Pirineu-Aran, Tarragona, Lleida i Catalunya Central.
- Línia de **subvencions per activitats municipals i comarcals d'arts escèniques, música i arts visuals en l'àmbit de l'ensenyament reglat** impulsada per la Direcció General de Promoció Cultural i Biblioteques en col·laboració amb la Diputació de Girona i amb una dotació de 1.350.000 euros. Enguany s'han duplicat el nombre de sol·licituds i s'ha passat de 114 a 220.
- Línia d'**ajuts de l'Institut Català d'Empreses Culturals (ICEC) per a Programes de Foment d'hàbits i consum culturals en l'audiovisual per a infants i joves**. Aquesta línia d'ajuts té caràcter bianual i aquest 2025 està

dotada amb 534.630 euros per tal de fer arribar la pràctica audiovisual als centres educatius de Catalunya.